

Sygn. akt I PZ 14/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa J. C.
przeciwko Syndykowi Masy Upadłości P. Spółce Akcyjnej w upadłości likwidacyjnej
z siedzibą w W.
o wydanie dokumentu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Sieradzu
z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt IV Pa 71/14,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 5 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Sieradzu odrzucił skargę kasacyjną pozwanego Syndyka Masy Upadłości P. S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu z 4 grudnia 2014 r., oddalającego apelację pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Wieluniu z 2 lipca 2014 r. nakazującego pozwanemu Syndykowi Masy Upadłości P. S.A. w upadłości likwidacyjnej wydanie powodowi zaświadczenia o przebiegu zatrudnienia powoda w P. w Ł. od 16 lipca 1973 r. do 18 lutego 1991 r., z

uwzględnieniem ewentualnie wykonywania prac w warunkach szczególnych. Powód dochodził zobowiązania pozwanych R. S.A. w M. oraz Syndyka Masy Upadłości P. S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W. do wystawienia zaświadczenia o pracy w warunkach szczególnych od 16 lipca 1973 r. do 18 lutego 1991 r. na stanowisku elektromonter.

Sąd Okręgowy uznał, że skarga jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Ustalił, że pełnomocnik skarżącego wskazał wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 1.000 zł, zaznaczając jednocześnie, że o dopuszczalności wniesienia skargi przesądza niepieniężny charakter roszczenia. Następnie wyjaśnił, że niepieniężny charakter roszczenia nie jest równoznaczny z jego niemajątkowym charakterem, podkreślając, że zobowiązania o charakterze majątkowym mogą mieć zarówno charakter pieniężny, jak i niepieniężny. W ocenie Sądu, żądanie powoda stanowiące przedmiot sporu w niniejszej sprawie jest związane ze stosunkiem pracy i ma niewątpliwie wymierną wartość ekonomiczną, ponieważ uzyskanie zaświadczenia umożliwi powodowi nabycie prawa do emerytury. Na poparcie tego stanowiska wskazał na orzecznictwo Sądu Najwyższego (postanowienia z 3 grudnia 2001 r., I PZ 95/01, OSNP 2003 nr 23, poz. 572 oraz z 9 czerwca 2000 r., I PZ 36/00, OSNP 2001 nr 22, poz. 670). W związku z powyższym Sąd Okręgowy stwierdził, że przedmiotem skargi kasacyjnej jest prawo majątkowe, a wartość przedmiotu zaskarżenia nie przekracza kwoty 10.000 zł. W konsekwencji orzekł o odrzuceniu skargi kasacyjnej.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył w całości pozwany Syndyk Masy Upadłości P. S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą w W., zarzucając naruszenie:

1. art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c., przez ich błędną interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i uznanie, iż roszczenie w niniejszej sprawie ma charakter majątkowy;

2. art. 19 § 2 k.p.c. w związku z 22 k.p.c. (ewentualnie w przypadku uznania przez Sąd, iż roszczenie powoda związane jest ze stosunkiem pracy – art. 23¹ k.p.c.) w związku z art. 25 § 1 k.p.c., przez ich błędną interpretację, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że wartość przedmiotu sporu, a tym samym wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi kwotę 1.000 zł.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący stwierdził, że roszczenie powoda ma charakter niepieniężny, a zarazem niemajątkowy, ponieważ powód w pozwie nie oznaczył wartości przedmiotu sporu, a Sąd nie wezwał go do oznaczenia wartości przedmiotu sporu, bądź działając w trybie art. 25 k.p.c. nie dokonał z urzędu sprawdzenia wartości sporu. Ponadto skarżący powołał się na orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, że roszczenia o sprostowanie świadectwa pracy czy opinii mają charakter niemajątkowy (postanowienia Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1975 r., I PZP 5/75, z 14 października 1970 r., II PZ 48/70, z 12 listopada 1970 r., I PZ 70/70). Skarżący wskazał ponadto, że roszczenie pracownika przeciwko zakładowi pracy o ustalenie wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach dla celów ubezpieczeniowych podlega oddaleniu z braku interesu prawnego, powołując się w tej mierze na wyrok Sądu Najwyższego z 1 grudnia 1983 r., I PRN 189/83 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z 17 czerwca 1987 r., III PZP 19/87. Na wypadek przyjęcia, że roszczenie powoda ma charakter majątkowy, skarżący wyjaśnił, że wartość przedmiotu sporu, a tym samym zaskarżenia, będzie wynosić co najmniej 10.133,44 zł (tj. minimalne miesięczne świadczenie emerytalne pomnożone przez 12 miesięcy), a w skardze kasacyjnej pomyłkowo określono wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 1.000 zł. Zdaniem skarżącego, omyłkowo wskazana wartość przedmiotu zaskarżenia nie uniemożliwiała nadania biegu skardze i jej rozpoznania. Według skarżącego, Sąd Okręgowy błędnie ograniczył się do badania dopuszczalności skargi ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia wskazaną wprost w skardze, powinien z urzędu w trybie art. 25 § 1 k.p.c. dokonać sprawdzenia wartości przedmiotu sporu. Skoro żądanie skargi kasacyjnej sprowadzało się do uchylenia zaskarżonego wyroku w całości, to wartość przedmiotu zaskarżenia powinna być tożsama z wartością przedmiotu sporu.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu celem nadania sprawie biegu, oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przypisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Odnosząc się do pierwszego z zarzutów, tj. naruszenia art. 398² § 1 k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c., należy zauważyć, że rozróżnienie pomiędzy prawami majątkowymi i niemajątkowymi, w kontekście ustalenia konieczności wskazania wartości przedmiotu sporu, odpowiednio dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, wymaga rozstrzygnięcia, czy prawo jest bezpośrednio uwarunkowane interesem ekonomicznym uprawnionego. Jeżeli chronione dobro ma wartość ekonomiczną i bezpośrednio wpływa na tę sferę, to sprawa ma charakter majątkowy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2012 r. V CSK 291/11, LEX nr 1229974, oraz powołane tam orzecznictwo). Tym samym o majątkowym czy niemajątkowym charakterze roszczenia nie decyduje nieoznaczenie przez powoda wartości przedmiotu sporu w pozwie czy stanowisko strony składającej skargę kasacyjną o charakterze roszczenia.

W tej sprawie przedmiotem ochrony było nabycie przez powoda prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach. Mając to na względzie, za słuszne należy uznać stanowisko Sądu Okręgowego, że sprawa jest sprawą z zakresu prawa pracy oraz dotyczy praw majątkowych. Oznacza to, że dopuszczalność skargi kasacyjnej w tej sprawie warunkuje wartość przedmiotu zaskarżenia wynosząca co najmniej 10.000 zł, zgodnie z art. 398² § 1 zdanie pierwsze k.p.c.

Bez znaczenia w kontekście zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej oraz zawartych w nim zarzutów są twierdzenia skarżącego dotyczące braku interesu prawnego powoda w dochodzeniu nakazania pozwanemu wydania zaświadczenia o okresie zatrudnienia na stanowisku elektromonter.

Przechodząc do drugiego zarzutu, tj. naruszenia art. 19 § 2 k.p.c. w związku z 22 k.p.c. (ewentualnie w przypadku uznania przez Sąd, iż roszczenie powoda związane jest ze stosunkiem pracy – art. 23¹ k.p.c.) w związku z art. 25 § 1 k.p.c., w pierwszej kolejności należy wyjaśnić, że przepisy te odnoszą się do ustalenia wartości przedmiotu sporu oznaczonej przez powoda w pozwie, oraz, iż ustalona w

trybie art. 25 § 1 k.p.c. wartość przedmiotu sporu nie podlega ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania (art. 26 k.p.c.). Do ustalenia oraz weryfikacji wartości przedmiotu zaskarżenia skargi kasacyjnej reguły z art. 19-24 oraz art. 25 § 1 k.p.c. stosuje się odpowiednio (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2015 r., V CZ 2/15, LEX nr 1665611).

Odnosnie do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia w orzecznictwie Sądu Najwyższego sformułowano stanowisko, zgodnie z którym obowiązek prawidłowego określenia wartości przedmiotu zaskarżenia spoczywa na stronie procesowej, którą obciąża także błędne określenie tej wartości w zaniżonej wysokości skutkujące zakwalifikowaniem kasacji (skargi kasacyjnej) jako niedopuszczalnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 17 października 2001 r., I PZ 75/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 439; z 11 czerwca 2002 r., I PZ 50/02, OSNAPIUS-wkł. 2002 nr 19, poz. 2; z 23 lutego 2004 r., I PZ 125/03, OSNP 2005 nr 1, poz. 8; oraz z 17 października 2011 r., I UZ 32/11, LEX nr 1489223). Skład orzekający podziela to stanowisko. Uwzględniając powyższe, a także brzmienie art. 25 § 1 k.p.c. (a przepis ten jednoznacznie wskazuje na uprawnienie, a nie obowiązek Sądu sprawdzenia wartości przedmiotu sporu), nieuzasadnionym jest twierdzenie skarżącego o powinności Sądu Okręgowego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia w trybie art. 25 § 1 k.p.c.

W ocenie składu orzekającego, nieudowodnione i nieprzekonujące okazały się twierdzenia skarżącego, że wskazanie w skardze kasacyjnej wartości przedmiotu zaskarżenia w kwocie 1.000 zł z dopiskiem „roszczenie niepieniężne” stanowiło oczywistą omyłkę. Trudno uznać za oczywistą pomyłkę stanowisko reprezentowane przez skarżącego, również w rozpoznawanym zażaleniu, że skarga kasacyjna w tej sprawie jest dopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia. Stanowisko to okazało się błędne i konsekwencje z tym związane ponosi strona skarżąca. W tych okolicznościach wymaganie od Sądu Okręgowego pominięcia wartości przedmiotu zaskarżenia wskazanej w skardze kasacyjnej oraz ustalenia w trybie art. 25 § 1 k.p.c. wartości przedmiotu zaskarżenia, z uwzględnieniem zakresu zaskarżenia oraz wniosku skargi, w wysokości skutkującej dopuszczalnością skargi kasacyjnej, jest nieuzasadnione.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.).